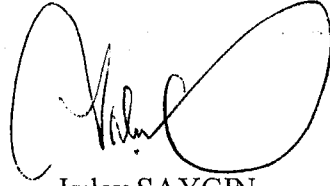

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Işıl SAYGIN
İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Günümüz çağdaş, demokratik kabulleri gereği Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi resmi terminolojisine yerleşmiş olan kadının insan hakları, insan hakları genel çerçevesi içinde ve fakat özel önlemlerin hayata geçirilmesiyle korunmaktadır. İnsan haklarına ilişkin tüm uluslararası sözleşmeler her iki cinse işaret etmekle birlikte uygulamalara bakıldığında kadın sorunlarının ayrı bir alan oluşturduğu görülür.

Ülkemizde de, Anayasa gereği kadın erkek yasa önünde eşit haklara sahip olmakla birlikte yaşamsal gerçeklere ve istatistiksel verilere dayanarak yoksulluktan en çok mağdur olan, eğitim olanaklarından gereğince yararlanamayan, istihdam ve yönetimde erkekle eşit şansa sahip olmayan cinsin kadın olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Temelde eğitim ve karar alma sürecinde yerleşik rol kalıpları nedeniyle gereğince yer alamayan kadınlar açısından bu durum, uygarlığın nimetlerinden erkekler ölçüsünde yararlanamamaları sonucunu doğurmaktadır.

1975 yılında, kadının statüsünün yükseltilmesi hedeflenerek başlatılan dünya çapındaki çabalar süreci birçok ülkede Kadın Erkek Eşitliği Çerçeve Yasası, parlamentolarda Kadın Hakları İzleme Komisyonu, Kadın Bakanlıkları gibi yasal ve kurumsal gelişmelerle somutlaşmıştır.

Uygar toplumların en temel göstergelerinden biri olan kadın erkek eşitliğinin yaşama geçirilmesi, eşitlikçi ve paylaşımcı aile modelinin benimsenerek öncelikle aile içi demokrasinin yerleştirilmesi amacıyla ülkemizde de benzer gelişmelerin sağlanması kaçınılmaz görünmektedir.

Yanı sıra, bu yolda atılacak yasal, idari ve kurumsal adımlar, Türkiye'nin taraf olduğu bu konudaki uluslararası sözleşme ve deklarasyonlar ile 1969 tarihli Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi uyarınca, sözleşmelerin devletlerin bağlayıcı niteliği gereğidir. 1985 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanarak 19 Ocak 1986 tarihinde yürürlüğe konulan BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi taraf devletleri kadınlara karşı ayrımcılık oluşturan mevcut yasa, yönetmelik, adet ve uygulamaları değiştirmek ve feshetmek ve kadın erkek eşitliğinin fiilen sağlamak üzere geçici ve özel önlemler almakla yükümlü kılmaktadır.

Kadınlara fırsat önceliği de dahil olmak üzere tüm önlemlerin alınması gereğini vurgulayan, 1995 yılında gerçekleştirilen Dördüncü Dünya Kadın Konferansı sonunda 186 ülke tarafından kabul edilen Eylem Planı Ve Pekin Deklarasyonu İle Avrupa Konseyi Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu kararları üye ülkelerde fiilen kadın erkek eşitliği sağlanıncaya kadar bu özel önlemlerin sürdürülmesine işaret etmektedir.

Ayrıca, gerek Kasım 1998'de İstanbul'da gerçekleştirilmiş olan Avrupa Konseyi Kadın Erkek eşitliğinden sorumlu Bakanlar Konferansında alınan kararlar uyarınca, gerekse 23 Temmuz 1998 tarihinde TBMM Başkanlığına sunularak 3 Kasım 1998'de Genel Kurul'da görüşülmüş olan Kadının Statüsünün Araştırılarak Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinin Yaşama Geçirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirleri Tespit

Etmek Amacıyla Kurulan 10/219 esas sayılı Meclis Araştırma Komisyonu Raporunda da önerildiği gibi, Cumhuriyetin getirdiği yurttaşlık ve seçme seçilme hakkı gibi temel haklardan yararlanan kadınlarımızın günümüz koşullarında çağdaş kazanımlardan tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamak üzere; TBMM'ne sevk edilen yasaları bu çerçevede değerlendirecek ve temel hak ihlalleri konusunda görüş bildirecek bir yapının Meclis bünyesinde bulunmasında yarar vardır.

Kadının erkekle eşit durumuna getirilmesi, kuruluşundan bu yana Türkiye Cumhuriyeti devrimleriyle amaçlanan bir hedefin gerçekleştirilmesi yolunda önemli bir adım olacaktır.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA İÇTÜZÜK TEKLİFİ**

MADDE 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün 14 üncü maddesine aşağıdaki (10) numaralı bent eklenmiş ve mevcut (10) numaralı bendin numarası (11) olarak değiştirilmiştir.

10) Başkanlık Divanı bünyesinde oluşturulacak “Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Eşitliğini İzleme Kurulu” aracılığıyla kadın erkek eşitliğini her alanda sağlamak ve izlemek amacıyla çalışmalar yapmak;

MADDE 2.- Bu İktüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu İktüzük Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütölür.

